

КУЛЬТУРА ПОВСЯКДЕННОСТІ

УДК 745:687.016

Гардабхадзе Ірина Анатоліївна,
<https://orcid.org/0000-0002-8899-3267>
доцент кафедри дизайну і технологій,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
Київ, Україна
irene.gard@meta.ua

Друзенко Аліна Вікторівна,
магістр,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
Київ, Україна
alinad.12@ukr.net

СИНТЕЗ ЕЛЕМЕНТІВ ЕТНОКУЛЬТУР У ДИЗАЙНІ СУЧАСНОГО ОДЯГУ

Мета роботи – пошук ефективної методики проектування сучасного одягу на основі трансферу результатів синтезу елементів двох етнокультур – петриківського розпису та ірландського мережива в сучасне фешн-середовище. **Методика дослідження** ґрунтується на системному підході до синтезу елементів двох етнокультур як до каталізатору синергії, креативний потенціал якої доцільно використати в процесі проектування костюму за етномотивами для формування художнього образу жінки – сучасниці ХХІ ст. Для ефективної реалізації креативного потенціалу синергії синтезу запропонований алгоритм, який заснований на модифікованому дворівневому морфологічному аналізі-синтезі елементів двох етнокультур та елементів-носіїв тенденцій моди. **Наукова новизна** дослідження полягає в обґрунтуванні та експериментальному підтвердженні можливості генерації креативного потенціалу синергії в результаті синтезу елементів петриківського розпису та ірландського мережива. Обґрунтовано доцільність утилізації креативного потенціалу синергії злиття двох етнокультур у процесі пошуку інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу. **Висновки.** Запропонована методика побудови інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу на основі конвергенції традиційних технік декорування двох етнокультур і трансферу результатів синтезу в сучасне фешн-середовище.

Ключові слова: синтез елементів різних етнокультур, синергія синтезу, креативний потенціал, петриківська розпис, ірландське мереживо, фешн-середовище, інноваційні дизайнерські рішення.

Гардабхадзе Ірина Анатоліївна, доцент кафедри дизайну і технологій,
Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Друзенко Алина Викторовна, магистр, Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Синтез элементов этнокультур в дизайне современной одежды

Цель работы. Проект посвящен поиску эффективной методики проектирования современной одежды на основе трансфера результатов синтеза элементов двух этнокультур – петриковской росписи и ирландского кружева, в современную фэшн-среду. **Методика исследования** основана на системном подходе к синтезу элементов двух этнокультур как к катализатору синергии, креативный потенциал которой следует использовать в процессе проектирования костюма по этномотивам для формирования художественного образа женщины – современницы XXI века. Для эффективной реализации креативного потенциала синергии синтеза предложен алгоритм, который основан на двухуровневом морфологическом анализе-синтезе элементов двух этнокультур и элементов-носителей тенденций моды. **Научная новизна** исследования заключается в обосновании и экспериментальном подтверждении возможности генерации креативного потенциала синергии в результате синтеза элементов петриковской росписи и ирландского кружева. Обоснована целесообразность утилизации креативного потенциала синергии слияния двух этнокультур в процессе поиска инновационных дизайнерских решений современной одежды. **Выводы.** Предложена методика построения инновационных дизайнерских решений современной одежды на основе конвергенции традиционных техник декорирования двух этнокультур и трансфера результатов синтеза в современную фэшн-среду.

Ключевые слова: синтез элементов различных этнокультур, синергия синтеза, творческий потенциал, петриковская живопись, ирландское кружево, фэшн-среда, инновационные дизайнерские решения.

Hardabkhadze Iryna, Associate professor at the Department of Technologies and Design, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Druzenko Alina, Master, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Synthesis of elements of ethnocultures in modern fashion

The purpose of the article is the search for an effective methodology of designing modern clothes based on transferring the results of synthesis of elements of two ethnocultures – traditional Petrykivka painting and Irish lace - into the modern fashion environment.

The research methodology was based on the system approach to the synthesis of elements of two ethnocultures as a catalyst for synergy, the creative potential of which can be used in ethnic inspired fashion design to create the image of a women, the contemporary of the 21st century. For effective implementation of the creative potential of synergy of synthesis, an algorithm was proposed based on a two-level morphological analysis-synthesis of elements of two ethnocultures and elements-carriers of fashion trends. **The scientific novelty of the work** lies in substantiating and experimental confirmation of the possibility of generating creative potential of synergy as a result of the synthesis of elements of Petrykivka painting and Irish lace. The expediency of utilizing the creative potential of synergy of fusion of two

ethnocultures in the process of searching for innovative solutions for modern fashion design was substantiated. **Conclusions.** A methodology for constructing innovative solutions for modern fashion design was proposed, which is based on the convergence of traditional decoration techniques of two ethnocultures and the transfer of the results of synthesis into the modern fashion environment.

Key words: synthesis of elements of different ethnocultures, synergy of synthesis, creative potential, Petrykivka painting, Irish lace, fashion environment, innovative design solutions.

Вступ. Художнє проектування костюма за мотивами етнокультури, гармонізованими з умовами сучасного фешн-середовища, залишається світовим трендом протягом багатьох сезонів. З того часу, як мода набула інтернаціонального характеру, звернення до культурної спадщини народів світу є плідним джерелом інноваційних дизайнерських рішень, яке надавало до космополітичної природи глобальних тенденцій моди нотки національного колориту. Завдяки тому, що ця тенденція не змінювалася від циклу до циклу тенденцій моди, на її основі сформувався напрям «етнодизайн» з його високохудожніми елементами фантазії.

Асоціації, породжені гармонічною взаємодією фантазії художника з результатами поглибленого вивчення особливостей народного костюма, стимулюють генерацію інноваційних ідей, які в підсумку перетворилися на одну з сильних сторін етнодизайну.

Етнодизайн істотно впливає на формування образів індивідів – сучасників XXI ст. Фешн-дизайнери використовують у ролі творчих першоджерел елементи етнокультури азіатських, африканських та європейських народів. Починаючи з перших років нового тисячоліття, етнічний стиль відіграв і відіграє одну з головних ролей в формуванні тенденцій моди. Однак високий рівень конкуренції, тенденції прискороеного споживання та скорочення періоду циклів у ритмі «швидкої моди» вимагають від дизайнерів оригінальних, інноваційних інтерпретацій етностилу в моделях колекцій.

Тому пошук нових ефективних підходів до трансферу елементів культурної спадщини народів світу в дизайн сучасного одягу постає у вигляді актуальних проблем як національного, так і світового фешн-ринку.

Аналіз останніх досліджень проблеми. Фактор присутності етнокультурного компонента в сучасному дизайні привертає увагу дослідників з того часу, як тенденції глобалізації додали моді космополітичний характер. Приналежність до етнічних мотивів у дизайні сучасних моделей одягу в залежності від переважаючих у суспільстві поглядів, особливо в мистецькому середовищі, варіюється від гостроти вираження етнічних компонентів до їх повної відсутності.

Актуальність дослідження особливостей використання елементів етнокультури в дизайні сучасного одягу стимулює роботи в напрямку визначення спонукальних причин і механізмів розвитку етнодизайну. У фаховій періодиці соціологічних, мистецтвознавчих, культурологічних напрямків, як і в роботах, присвячених проблемам індустрії моди, широко представлені

результати аналізу характерних особливостей національного костюма [3; 5]. Частина з цих робіт, як наприклад [5], присвячена джерелам наукового вивчення народного одягу. Значна кількість публікацій описує результати впливу елементів етнокультур на сучасний костюм. У роботах [4; 6; 7; 8] представлений аналіз техніки петриківського розпису, робота [1] присвячена історії та особливостям техніки ірландського мережива. На основі аналізу результатів дослідження проблем етнодизайну можна упевнено стверджувати, що звернення до елементів національного костюма в процесі розробки колекцій сучасного одягу надає моделям особливий колорит минулих століть, підвищує їхню художню виразність і споживчу привабливість.

Характеристика невирішених питань, що визначають перспективні напрямки дослідження. Більшість сучасних підходів до проблем етнодизайну зводиться до аналізу особливостей елементів культурної спадщини з позицій мистецтвознавства. Аналіз публікацій останніх років, які присвячені художньому проектуванню сучасного одягу за етномотивами, вказує на недостатній зв'язок між дослідженнями мистецтвознавчого характеру та пошуком ефективних алгоритмів практичної реалізації потенціалу культурної спадщини в сучасних дизайн-проектах індустрії моди. Зазвичай, дослідження особливостей використання елементів культурної спадщини в етнодизайні зводяться до аналізу одного культурного напрямку спадщини одного конкретного народу без рекомендацій використання синтезу елементів двох або декількох етнокультур у ролі творчого першоджерела пошуку інноваційних дизайнерських рішень. Тим часом у мистецтвознавстві активно обговорюється феномен синтезу мистецтв, у результаті якого може бути досягнутий синергійний ефект.

На підставі цього можемо зробити висновок, що в процесі проектування моделей сучасного одягу з використанням результатів синтезу елементів двох або більше етнокультур з елементами-носіями тенденцій моди може бути досягнута синергія відносно певних характеристик результатів проектування. Дане дослідження присвячене обґрунтуванню гіпотези про те, що синтез елементів двох традиційних національних мистецтв з елементами сучасного костюма може створити синергійний потенціал, реалізація якого в процесі проектування сучасного костюма сприятиме зростанню інноваційності та художньої виразності дизайнерських рішень.

Метою даної роботи є пошук ефективного алгоритму синтезу технік петриківського розпису та ірландського мережива як механізму побудови інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу з підвищеними художньо-естетичними характеристиками, що сприятиме формуванню високохудожнього образу сучасної жінки засобами етнодизайну.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, двигуном дизайну є швидкоплинна мода, яка інноваційна за своєю природою, тому дизайн сучасного костюму нерозривно пов'язаний з інноваціями в композиційних, конструктивно-технологічних і конфекційних рішеннях костюма. І хоча одним з основних факторів успіху колекції сучасного одягу є співзвуччя дизайнерських рішень тенденціям моди, формальна проекція

елементів-носіїв трендів на композицію моделей призводить до «копірайтингу» дизайнерських рішень, чого, зазвичай, недостатньо для досягнення позитивних результатів. Щоб моделі колекції мали шанси на успіх, їм навіть у фешн-середовищі бажано відрізнитися унікальністю, яка досягається інноваційністю та художньою виразністю композиційних рішень. То є джерела формування образу моделі, які повинні бути як всередині, так і зовні фешн-середовища. До «зовнішнього» типу першоджерел, популярність яких неухильно зростає належить культурна спадщина народів світу.

Під тиском прискореного споживання поп-арт-продукції в суспільстві зміцнюються тенденції повернення до національних традицій, які актуалізують пошук ідей сучасності в корінних історичних і культурних цінностях, однак сучасність вимагає від етнодизайну нових вимог. Оскільки, звертаючись до культурної спадщини народів світу для проектування костюма, то дане явище перетворилося в традиційний напрям етнодизайну, для підвищення інноваційності дизайн-проектів доцільно шукати оригінальні підходи до трансферу елементів народної творчості в моделі сучасного одягу.

Одним з перспективних підходів до пошуку ефективної методики проектування одягу на базі етнодизайну є використання синтезу елементів традиційних технік декорування різних народів.

Ідея проекту полягає в спробі реалізувати для пошуку інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу креативний потенціал синергії злиття елементів двох етнокультур – петриківського розпису та ірландського мережива. Передбачається, що реалізація потенціалу синергії синтезу елементів двох етнокультур з сучасними тенденціями моди сприятиме підвищенню художньо-естетичних та інноваційних якостей моделей сучасного одягу.

Дана ідея спирається на трактування можливості досягнення інноваційності за рахунок використання креативного потенціалу синергії, яка може бути індукована в результаті злиття традиційних технік декорування двох етнокультур у поєднанні з вимогами сучасності.

Під креативним потенціалом у даній роботі розглядається можливість удосконалення характеристик об'єкта до оптимальних значень шляхом творчих рішень.

Під креативним потенціалом синергії розглядається можливість підвищення характеристик об'єкта шляхом індукції синергічного ефекту. Однак ступінь реалізації креативного потенціалу синергії залежить від творчих можливостей і таланту автора проекту, у випадку проектування костюма – від того, наскільки ефективно фешн-дизайнер здатний впровадити кращі риси складових об'єктів у кінцевий продукт синтезу. Методика, яка запропонована в даному дослідженні, дозволяє генерувати креативний потенціал синергії, що створює передумови для підвищення ефективності проектування, але як цей потенціал буде реалізований, залежить від дій фешн-дизайнера в конкретному дизайн-проекті.

Тобто, креативний потенціал синергії може бути реалізований в формі інноваційних дизайнерських рішень у результаті синтезу елементів спадщини двох національних культур:

- Петриківського розпису, який визнаний культурною спадщиною України і належить до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО;

- Ірландського мережива, яке також відомо світу як національна спадщина Ірландії.

Під синергією прийнято розуміти ефект взаємодії двох або більше факторів, у результаті чого сумісна дія істотно перевершує ефект кожного окремого компонента та їх простої суми [9].

Синергічний ефект – збільшення ефективної діяльності в результаті поєднання, злиття, інтеграції, синтезу окремих частин в єдину систему завдяки емерджентності цієї системи. Насамперед, емерджентність – наявність у будь-якої системи особливих властивостей, не властивих її підсистемам і блокам, а також сумі елементів, не пов'язаних системоутворюючими зв'язками; неможливість зведення властивостей системи до суми властивостей її компонентів.

Корисність синергічного ефекту виражена в позитивному результаті діяльності системи відносно результатів її складових. Умовно такий ефект ілюструється формулою « $2+2=5$ ».

Зазвичай, ціле відрізняється від суми складових елементів, відтак сутнісна характеристика системи складнодосяжна без висвітлення специфіки взаємодії між окремими її частинами. У випадку синергії синтезу елементів мистецтв поняття сумарного впливу їх на емоційну сферу людини важко визначити кількісно. У мистецтвознавстві синтез мистецтв трактується як головний принцип сучасного мистецтва, у процесі якого реалізується органічне поєднання елементів різних мистецтв у художнє ціле, що естетично організовує матеріальне й духовне середовище існування людини. При цьому йдеться про створення нового художнього явища або об'єкта, що не зводиться за якістю до суми його складових [10, с. 249]. Однак формальне злиття елементів мистецтв породжує ризик виникнення антисинергічного ефекту, тобто заниженню художньо-естетичних властивостей результатів злиття, або коли емоційний вплив на людину результатів синтезу залишається порівняним з впливом кожного з початкових елементів. Тому під синергічним ефектом синтезу мистецтв будемо розуміти перевищення ступеня естетичного впливу результату синтезу на емоційну сферу людини в порівнянні зі ступенем впливу кожного з вихідних елементів в якісному, а не кількісному вираженні. Тоді такий ефект за аналогією вищевказаної формули умовно можна відобразити як « $2+2>2$ ».

Для генерації синергічного ефекту і пов'язаного з ним креативного потенціалу недостатньо формального, механістичного комбінування елементів двох технік, у продукті синтезу необхідно отримати нові властивості, яких немає в початкових елементах. Емерджентність результатів синтезу може бути досягнута охопленням складових елементів системоутворюючими зв'язками. У процесі проектування моделей сучасного одягу ці зв'язки будуть реалізовані за рахунок цілеспрямованого формування результатів синтезу як елементів декорування моделей. Тобто, фешн-дизайнеру в процесі проектування необхідно поставити завдання і домагатися у результаті синтезу гармонійного

поєднання сюжетних мотивів, образів, технік, колористичної гами розпису і мережива з елементами сучасного одягу.

Це означає, що для реалізації креативності та створення інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу за рахунок синтезу елементів двох технік доцільно вибрати найбільш сильні риси обох джерел, синтезувати їх найбільш перспективні комбінації з послідовним трансфером у дизайн моделей сучасного одягу з урахуванням сучасних тенденцій моди.

Петриківський розпис та ірландське мереживо – дві різні творчі техніки мистецтва, які мають свої певні особливості. Передбачається, що синтез елементів традиційних технік петриківського розпису та ірландського мережива може володіти емерджентністю за умов охоплення їх системоутворюючими зв'язками на рівні дизайнерських рішень колекції, тобто трансфер результатів синтезу в дизайн сучасного костюму сприятиме підвищенню інноваційності та художньої виразності моделей сучасного одягу.

Петриківський розпис є українським декоративно-орнаментальним народним мистецтвом. Особливість розпису є те, що в ньому переважно використовуються рослинні візерунки, що не схожі на природні форми рослин, а є фантастичними. Нерідко рослинні візерунки поєднуються з птахами та інколи з тваринами й людьми. Дана техніка на початку свого зародження виконувалась на стінах хат, з появою доступного паперу перейшла на нього, а також побутові предмети. Техніка виконується пензлем та фарбами – гуашшю, аквареллю чи акрилу [7].

Для створення орнаменту в техніці петриківського розпису, використовуються чотири типи мазка, традиційно названих «гребінець», «зернятко», «горішок», «перехідний мазок».

«Гребінець» – мазок, який починається з потовщення, зробленого натиском пензля та завершується тонким вусиком, який виконується легким дотиком кінчика пензля. Прокладені разом декілька таких мазків нагадують гребінець. «Зернятко» – мазок, який наносять, починаючи з легкого дотику до сильного натиску пензлем. Коли мазки «зернятко» накладені по обидва боки стебла кінчиками наверх, зображення нагадує колос. «Пуп'янок» складається з двох гребінцевих мазків, вигнутих напівлунками та накладених один проти одного, що нагадують форму підківки. Заповнивши вільне місце між лунками мазками «зернятко», отримують форму, схожу на пуп'янок квітки. «Перехідний мазок» накладається одним пензлем, але двома фарбами. Спочатку сухим пензликом беруть фарбу одного кольору, а потім на його кінчик – ін. фарбу. На папері залишається відбиток плавного переходу одного кольору в ін. [8].

Ірландське мереживо – різновид мережив, що є традиційними для Ірландії. Ці мережива виконуються гачком, коклюшками чи голкою, але найбільш популярними є мережива, що виконуються гачком. Традиційна техніка в'язання гачком так і називається «ірландське мереживо в'язання гачком». Особливість даної техніки в тому, що кожен елемент мережива в'яжеться окремо, після готові елементи (об'єкти, створені за власними мотивами), з'єднуються в закінчену композицію за допомогою сітки.

В основному в цій техніці використовуються рослинні мотиви, рідко зооморфні об'єкти, в основному – комахи та птахи [1].

У класичному варіанті виготовлення ірландського мережива починається з в'язання окремих елементів – мотивів, які складають сам візерунок. Закінчивши мотиви, їх закріплюють на паперовому шаблоні, що основою майбутнього виробу. Шаблон містить контури мотивів і лінії, за якими повинна бути пов'язана з'єднуюча сітка. Потім мотиви з'єднують між собою тонким ажурним фоном (сіткою). Для цього мотиви розміщують лицьовою стороною вниз на папері й виконують з'єднання. Сітка може бути з правильними симетричними осередками, а може бути, так звана, нерегулярна сітка. Іноді мотиви просто зшиваються без сітки.

У колірній палітрі ці дві техніки різко відрізняються одна від одної. Петриківський розпис славиться своєю яскравою, виразною та багатобарвною колірною палітрою. Колір у розписі є провідним початком, який організовує простір і який здатен викликати в глядача активні кольорові асоціації [5; 7].

В Ірландському мереживі колір відіграє другорядну роль, у його класичному варіанті використовують лише білий колір, головними в мереживі є його структура й рельєфність [1].

Як видно з короткої характеристики цих двох традиційних технік народної творчості, вони зовсім різні, але їх поєднують два фактори – рослинні мотиви та зооморфні елементи, а також потенційна можливість використання їх творів для декорування костюму. Для реалізації креативності й створення інноваційних дизайнерських рішень алгоритм синтезу елементів творів петриківського розпису та ірландського мережива з трансфером результатів синтезу в дизайн моделей колекції сучасного одягу повинний забезпечити емерджентність результатів синтезу двох традиційних технік народної творчості за рахунок охоплення складових системоутворюючими зв'язками. Це реалізується шляхом цілеспрямованого проектування синтезованих елементів для декорування моделей сучасного одягу, в дизайні яких вони виконуватимуть роль композиційних центрів і можуть бути основою для об'єднання моделей в систему «колекція». Дизайнеру треба відібрати найбільш характерні риси обох джерел, створити з них найбільш перспективні комбінації з послідовним синтезом і трансфером результатів синтезу в дизайн моделей сучасного одягу з урахуванням тенденцій моди. Основою для розробки методики та алгоритму синтезу елементів петриківського розпису та ірландського мережива є послідовність наступних дій:

- відбір, класифікація та типізація характерних зразків творів петриківського розпису, ірландського мережива та сучасних тенденцій моди;
- синтез першого рівня перспективних комбінацій типізованих елементів розпису та мережива кожної групи класифікації;
- синтез другого рівня перспективних комбінацій елементів розпису та елементів-носіїв тенденцій моди;
- розробка колекції сучасного одягу з використанням синтезованих елементів петриківського розпису, ірландського мережива та елементів-носіїв тенденцій моди;

- експериментальна перевірка розробленого алгоритму на основі комплексної та інтегральної оцінки моделей колекції.

Ці вимоги зручно виконати на основі морфологічного аналізу – творчого синтезу вихідних прототипів. Методика аналізу, класифікації та типізації матеріалів творчих першоджерел і тенденцій моди з метою використання результатів у розробці дизайнерських рішень сучасного одягу може бути представлена двома частинами морфологічним аналізом – креативним синтезом. ТанDEM морфологічного аналізу та творчого синтезу полягає в ефективному механізмі генерації дизайнерських рішень.

Класифікація характерних елементів петриківського розпису реалізована на основі творів майстрів петриківського розпису: Тимченко Марфи, Яненко Марії, Тимошенко Вікторії, Пікуша Андрія. Ознаками класифікації розпису для творів кожного митця обрані його найбільш характерні елементи: квіти, листя, зооморфні об'єкти, пластичність ліній, прозорість, колір. Для кожної з ознак класифікації на основі виділення, комбінування та з'єднання характерних елементів усіх майстрів здійснено пошук типізованих елементів петриківського розпису.

Класифікація характерних елементів ірландського мережива проведена за їх видами: Irish Crochet Lace, Clones Lace, Limerick Lace, Yoghul Lace. Параметрами класифікації ірландського мережива були обрані ті ж ознаки, що й петриківського розпису, хоч ці техніки різняться, все ж вони мають спільні елементи: квіти, листя, зооморфні об'єкти, пластичність ліній, прозорість, колір. На основі обраних параметрів класифікації для кожної з ознак здійснений пошук типізованих елементів ірландського мережива.

Класифікація тенденцій моди виконана на основі матеріалів колекцій провідних країн світу: Італії, Франції, США, Росії. Параметрами класифікації були обрані ті ж самі ознаки, що для розпису і мережива: квіти, листя, зооморфні об'єкти, пластичність ліній, прозорість та колір. На основі обраних параметрів класифікації для кожної з ознак на основі типізації побудований зразок – елемент-носій тенденцій моди.

Для ефективного синтезу петриківського розпису та ірландського мережива проведений морфологічний аналіз вихідних елементів, у ході якого знайдені перспективні комбінації типізованих елементів петриківського розпису та ірландського мережива. Ці комбінації використані для синтезу 1-го рівня, у результаті якого у синтезованому елементі з'єднані найкращі риси складових синтезу, завдяки чому нові елементи характеризуються підвищеними художньо-естетичними якостями.

Для ефективного трансферу синтезованих елементів першого рівня у фешн-середовищі реалізований морфологічний аналіз – творчий синтез другого рівня, в результаті якого проводиться пошук перспективних комбінацій синтезованих елементів двох етнокультур з елементами-носіями тенденцій моди.

Варто зазначити, що синергічний ефект може бути отриманий тільки в поєднанні коректного виконання комплексу зазначених дій з умінням фешн-

дизайнера ефективно представити сильні сторони елементів першоджерел і гармонійно транспонувати синтезовані елементи в дизайн моделей колекції.

У результаті морфологічного аналізу-синтезу другого рівня отримані елементи мережива з комбінаціями елементів двох технік та з елементами колористики петриківського розпису, які гармонізовані з вимогами тенденцій моди. Визначено їх місце розташування в композиційних рішеннях моделей сучасного одягу.

Зразок результатів синтезу елементів петриківського розпису і ірландського мережива, що виконаний в матеріалі, наданий на (рис. 1).

Рис. 1. Зразок результату синтезу елементів петриківського розпису та ірландського мережива для застосування в дизайні моделі колекції сучасного жіночого одягу

Комплексна оцінка отриманих рішень засвідчила про те, що вони в порівнянні з вихідними прототипами володіють підвищеною свіжістю сприйняття, художньою виразністю і розширеною кольоровою гамою.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні можливості та визначенні послідовності дій для генерації креативного потенціалу синергії синтезу елементів петриківського розпису та ірландського мережива. Запропонована методика є вкладом у подальший розвиток теорії й практики художнього проектування сучасного одягу.

Висновки. Для пошуку ефективного алгоритму синтезу технік петриківського розпису та ірландського мережива як механізму побудови інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу в роботі проведено дослідження особливостей даних технік. Здійснений аналіз спонукальних факторів та історії розвитку двох мистецтв, надані оцінки можливостей створення креативного потенціалу синергії як результату їх синтезу з елементами-носіями тенденцій моди. Запропонована методика побудови

інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу на основі синтезу елементів цих технік і трансферу результатів у сучасне фешн-середовище.

Показано, що індикатором наявності синергічного ефекту, який генерований у процесі синтезу елементів двох етнокультур, є виникнення креативного потенціалу, реалізація якого в процесі розробки колекцій сприяє підвищенню художньо-естетичних якостей моделей.

Список використаних джерел

1. Домбровская И. Ю. Ирландские кружева / И. Ю. Домбровская. – Москва : АСТ, 2015. – 30 с.
2. История ирландского кружева [Электронный ресурс] // Livejournal. – Режим доступа: <https://ochendaje.livejournal.com/40376.html/>. – Загл. с экрана. – Дата доступа 19.03.2018.
3. Кара-Васильева Т. В. История украинської вишивки / Т. В. Кара-Васильева. – Київ : Мистецтво, 2008. – 464 с.
4. Лісний І. Майстри петриківського розпису [Електронний ресурс] / І. Лісний // Блог Ігора Лісного про петриківку. – Режим доступу: <http://petrykivka.dp.ua/maystri-petrikivskogo-rozpisu/>. – Назва з екрану. – Дата доступу 07.11.2017.
5. Матейко К. І. Джерела наукового вивчення народного одягу / К. І. Матейко // Архіви України. – 1968. – № 6. – С. 21–29
6. Неповторність Петриківки в роботах Олени Ярмолюк // Слово Просвіти. – 2016. – Режим доступу : <http://slovoprosvity.org/2016/02/26/nepovtornist-petrikivki-v-robotax-oleni-yarmolyuk/>. – Назва з екрану. – Дата звернення 10.11.2017.
7. Основні техніки художнього оформлення петриківським розписом // Diplomba. – 2011. Режим доступу : <http://diplomba.ru/work/91926>. – Назва з екрану. – Дата звернення 07.11.2017.
8. Проказа В. История петриківського роспису [Електронний ресурс] / Вікторія Проказа // Сяйво Петриківки. – 2014. – Режим доступу : <http://petrikivochka.blogspot.ru/p/blog-page.html>. – Назва з екрану. – Дата звернення 10.11.2017.
9. Синергия [Электронный ресурс] // Академик. – Режим доступа: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/391174/75422>. – Загл. с экрана. – Дата доступа 07.11.2017.
10. Чернявський В. Г. Синтез мистецтв / В. Г. Чернявський, І. О. Кузнецова, Т. В. Кара-Васильева, З. А. Чегусова. – Київ : Нац. авіац. ун-т. – 2012. – 318 с.

References

1. Dombrovskaia, I. (2015). *Irish Lace*. Moscow: AST.
2. Kara-Vasylieva, T. (2008). *History of Ukrainian embroidery*. Kyiv: Mystetstvo.
3. Lisnyi, I. (2017). Masters of Petrykivka painting. *Bloh Ihora Lisnoho pro Petrykivku [Ihor Lisnyi's Blog About Petrykivka]*, [online] Available at: <http://petrykivka.dp.ua/maystri-petrikivskogo-rozpisu/>. [Accessed 10.11. 2017].
4. Mateiko, K. (1968). Sources of scientific studying folk clothes. *Arkhivy Ukrainy [Archives of Ukraine]*, no 6. pp. 21–29.
5. History of Irish Lace (2018). *Livejournal*, [online] Available at: <https://ochendaje.livejournal.com/40376.html/>. [Accessed 19.03.2018].

6. Prokaza, V. (2014). 'History of Petrykivka painting'. Available at: <http://petrikivochka.blogspot.ru/p/blog-page.html/>. [Accessed 10.11. 2017].
7. Spirina, M. (2016.). 'Ethno-Cultural Component in Modern Design'. *Global Media Journal*, January, no.1, [online] Available at: <https://www.questia.com/read/1P3-4308187101/ethno-cultural-component-in-modern-design/>. Accessed 10.03. 2018]. Accessed 10.03. 2018].
8. Synergy. (2017). *Akademik [Academician]*, [online] Available at: <<https://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/391174/75422/>>. [Accessed 07.11.2017].
9. The uniqueness of Petrykivka in the works of Olena Yarmoliuk (2016). *Slovo Prosvity [The Enlightenment Word]*, [online] Available at: <http://slovoprosvity.org/2016/02/26/nepovtornist-petrikivki-v-robotax-oleni-yarmolyuk>. [Accessed 10.11. 2017].
10. The main techniques of decorating in Petrykivka painting. (2011). *Diplomba*, [online] Available at: <<http://diplomba.ru/work/91926>> [Accessed 07.11. 2017].

© Гардабхадзе І. А., 2018

© Друзенко А. В., 2018

УДК 7.03:646:17.022.1

*Михайлова Рада Дмитрівна,
доктор мистецтвознавства,
Київський національний університет
технологій і дизайну,
Київ, Україна,
radami1818@gmail.com*

*Костюченко Олена Вікторівна,
доктор психологічних наук,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
Київ, Україна
g2069544@gmail.com*

СТИЛЬ ОДЯГУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ

Мета роботи. Визначити і проаналізувати базові стилі одягу, їх характерні риси та властивості, значення одягового стилю для іміджу, що є впродовж останніх десятиліть актуальною проблемою, залишаючись недостатньо висвітленими в українському мистецтвознавстві. Метою статті є обґрунтування ролі одягового стилю у формуванні іміджу сучасної людини. **Методами** дослідження є аналіз та синтез, історичний та компаративний підхід, типологічні побудування за мистецтвознавчими критеріями образності. На основі комплексного аналізу положень теорії та історії дизайну конкретизується поняття стилю щодо основних тенденцій моди; за методикою паралельного порівняння виявлено достовірну картину розвитку сучасних